

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobců: a) U. A.
b) nezletilý D. A.
zastoupení advokátem Mgr. Ladislavem Preclíkem
sídlem Velké náměstí 135/19, 500 03 Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2023, č. j. OAM-587/ZA-ZA11-K01-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci podali žalobu proti v záhlaví specifikovanému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobcům neuděluje.

2. Žalovaný neshledal, že by v případě žalobců byly naplněny důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Z tvrzení žalobkyně nevyplynulo, že by vyvívěla v zemi původu činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod a byla za tuto skutečnost pronásledována azylově relevantním způsobem [§ 12 písm. a) zákona o azylu]. Žalobkyně nemohla dle žalovaného pocítovat ani odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k sociální skupině nebo pro zastávání politických názorů [§ 12 písm. b) zákona o azylu]. Tvrzení, že se v zemi původu obávala rodiny v souvislosti s tím, že je svobodnou matkou, její dítě má smíšený původ a její silně věřící rodina požadovala jeho umístění do dětského domova, žalovaný neshledal dostatečné pro naplnění podmínek podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Šlo především o jednání soukromých osob, přičemž v případě chování policisty vůči její osobě měla žalobkyně k dispozici další prostředky, s jejichž pomocí mohla svá práva chránit. Žalovaný se dále zabýval tím, zda jsou v případě žalobců dány důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by bylo na místě udělení humanitárního azylu, a dospěl k závěru, že žádný takový důvod dán není (§ 14 zákona o azylu). Žalobci podle žalovaného nesplňují také podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Žalobcům nehrozí trest smrti ani vážná újma v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení. Protože na území Kazachstánu neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, nemohou být žalobci podle žalovaného ani z tohoto důvodu ohroženi na životě či lidské důstojnosti po návratu do země původu (§ 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu).

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě a doplnění žaloby

3. Žalobci navrhli zrušení napadeného rozhodnutí. Namítli, že žalovaný nesprávně posoudil, zda jsou v jejich případě splněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Syn žalobkyně [žalobce b)] je smíšeného původu. Otcem je Čech, který byl náhodnou známostí žalobkyně při jejím pracovním pobytu v České republice. Otec o synovi neví a žalobkyně na něj nemá kontakt. Uvedla, že je islámského vyznání a její rodina dodržuje právo šaría. Republika Kazachstán je všeobecně tradičním regionem a žalobkyně se setkala s velmi špatných zacházením nejen od rodiny, ale i od příslušníků policie. Je zřejmé, že především synovi v budoucnu hrozí špatné zacházení ze strany školských zařízení či policie, a to z důvodu jeho původu.
4. Prostřednictvím svého syna se cítí ohrožena na zdraví a na životě i žalobkyně. Jako svobodná matka nemanželského dítěte zčásti nekazašského původu bude zcela vyloučena ze společnosti a bude se jen velmi těžce domáhat ochrany i u policie a státních orgánů. Má za to, že žalovaný nedostatečně zkoumal postavení menšin v Republice Kazachstán. A rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, neboť neprovedl veškerá nutná skutková zjištění ohledně stavu lidských práv a bezpečnostní situaci v zemi jeho původu. Při pokusu o napadení žalobkyně ze strany jejího bratra byla přivolána policie, která se však měla vyjádřit tak, že pokud by žalobkyně byla sestrou daného policisty, na místě by ji zabil. Žalobkyně se proto bude ochrany domáhat velmi složitě a je zřejmé, že vyčerpala možnosti ochrany dostupné vnitrostátními prostředky.
5. Důvodem pro žádost o udělení mezinárodní ochrany je tedy skutečnost, že žalobkyni bylo vyhrožováno, a to z důvodu náboženství (právo šaría), národnosti (kazachstánská) a příslušnosti k určité sociální skupině (svobodná matka bez otce). Protože žalovaný neměl dostatek relevantních informací a neměl dostatečně podloženo, že je vyloučeno pronásledování žalobkyně a žalobce, měl rozhodnout o udělení mezinárodní ochrany

podle § 12 písm. b) zákona o azylu v souladu se zásadou v pochybnostech ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je obava žalobkyně z rodinných příslušníků ve vlasti, kteří se za ni stydí kvůli nemanželskému dítěti a požadují po ní, aby své dítě dala do dětského domova. Obává se také, že by se k jejímu synovi v Kazachstánu nechovali hezky, jelikož jeho otcem není Kazach.
7. V průběhu správního řízení se těmito tvrzeními podrobně zabýval a posuzoval je na základě informací o zemi původu žalobců. Na základě tohoto posouzení dospěl k závěru, že se jedná o potíže žalobkyně se soukromými osobami, tedy nikoliv s představiteli státních orgánů Kazachstánu. Nelze proto jednání soukromých osob vůči žalobkyni a jejímu nezletilému dítěti vyhodnotit jako pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu a udělit v této souvislosti azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu.
8. Odkázal v této souvislosti na *Informaci OAMP, 30. ledna 2023*, která se věnuje násilí proti ženám a přístupu úřadů. Přestože je jejím stěžejním obsahem přístup k obětem domácího násilí, lze situaci žalobkyně na základě této informace dle názoru žalovaného dobře posoudit. Podle této zprávy se mohou postižené ženy v Kazachstánu obracet na policii pomocí krizové linky 102. Byť se při případném policejním zásahu objevuje tendence odbýt stížnost, ve velkých městech, jako Almaty, Astana a Šymkent, působí neziskové organizace, aktivisté, nebo experti na ženská práva, kteří donutí policii a úřady dostát jejich profesionální povinnosti a dodržovat zákon. Na celorepublikové úrovni se pomocí ženským obětem násilí, včetně násilí domácího, zabývá například organizace #00000000kz, která poskytuje právní, psychologickou a jinou pomoc. Vyšetřování případů, kde figurují jako oběti ženy a děti, je svěřeno výhradně policistkám a policie nevnímá rozdíl mezi etnicitami a nepřístupuje k problematice rozdílně.
9. Podle *Informace OAMP, 31. ledna 2023*, je Kazachstán multietnickou zemí (obyvatelstvo tvoří Kazaši, Rusové, Uzbekové, Ukrajinci, Ujgurové a další) a kazašské úřady se staví proti otevřenému kazašskému nacionalismu. Podle článku z *Orda.kz, 3. září 2023*, se Kazachstán nachází na druhém místě na světě co do počtu rozvodů manželství. Podle zprávy *Rádía Azattyk, 11. července 2023*, je v Kazachstánu podle údajů národního statistického úřadu více než 6,6 milionu dětí, stovky tisíc jich vyrůstají v rodinách bez otců, v zemi je 452 tisíc matek, které vychovávají děti bez manželů a mnohé z nich se vědomě rozhodly, že budou děti „rodit pro sebe“. Ve společnosti s patriarchálními základy, ke kterým lze zařadit Kazachstán, nebylo narození dítěte mimo oficiální manželství a výchova dětí matkami samoživitelkami dlouhá léta vítáno a nezřídka bylo odsuzováno. Nyní jsou neúplné rodiny běžným jevem a v rodinách bez otců vyrůstá více než 700 000 dětí. Situace žalobkyně, která je rozvedenou ženou samostatně vychovávající dítě narozené mimo manželství, není v kontextu kazašské společnosti nikterak ojedinělou. Naopak ji lze označit za poměrně běžnou, stejně tak jako narození potomka smíšeného původu v této multietnické zemi.
10. Uzavřel, že žalobkyně má v případě jakýchkoliv potíží se svojí rodinou, kterými se bude cítit ohrožena, možnost obrátit se v zemi původu se žádostí o pomoc jak na příslušné státní orgány, tak i na nevládní organizace, které jí mohou rovněž účinně pomoci. Přestože ze zajištěných informací o situaci v zemi původu je patrné, že se země potýká s množstvím

problémů, objevují se i případy porušování lidských práv, a že Republiku Kazachstán bezesporu nelze označit za zemi s vysokým stupněm demokracie, tyto skutečnosti bez dalšího samo o sobě nepostačují k udělení mezinárodní ochrany. Institut mezinárodní ochrany je institutem výjimečným, jehož smyslem je sice poskytnout žadateli ochranu, nikoliv však před jakýmkoliv negativními jevy v zemi jeho původu.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“). O věci samé rozhodl bez jednání, neboť žalobce i žalovaný udělili k takovému projednání věci souhlas dle § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalobu shledal nedůvodnou.
12. Žalobci jsou státními příslušníky Republiky Kazachstán. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně uvedla, že jsou kazašské národnosti a jsou muslimové. Žalobkyně nemá žádné politické přesvědčení, není členkou žádné politické strany či skupiny. Je svobodná a má dvě děti. Mladší syn je žalobcem společně s žalobkyní v této věci. Starší syn nyní žije a studuje v Kazachstánu. Posledním místem pobytu žalobců v zemi původu je město Šymkent. V České republice již žila v letech 2018 a 2021, a to na základě pracovního víza.
13. Při pohovoru k žádosti dne 11. 5. 2023 dále žalobkyně doplnila následující skutečnosti. Uvedla, že muže, se kterým počala svého mladšího syna, vůbec nezná a neví, kde se nyní nachází. V rodném listu syna je napsáno, že otec je neznámý. O tomto muži nic dalšího neví, nezeptala se jej nikdy na příjmení či telefonní číslo. Má za to, že dosud ani neví, že má s žalobkyní dítě. Do země původu se nechce vracet, neboť se bojí své rodiny. Nelíbí se jim, že nemá dítě s Kazachem, a proto se za žalobkyni stydí. Požadují, aby syna umístila do dětského domova a vrátila se k nim domů. Má obavu, že pokud by syn vyrůstal v Kazachstánu, nestarali by se o něho hezky. Její bratr je hlava rodiny, na žalobkyni se zlobí a řekl rodině, že o ní již nechce slyšet. Bratr ví, že je nyní v České republice a počítá s tím, že se žalobkyně nevrátí. Při narození staršího syna byla vdaná podle práva šaría, nikoli oficiálně. Právně je nadále svobodná. Tím, že má nyní dítě s jiným mužem, se nyní podle práva šaría rozvedla. V Kazachstánu se nejedná o platné právo, v její rodině se ovšem v rámci tradice dodržuje.
14. Nyní posuzovaná žádost je již druhou žádostí žalobkyně o mezinárodní ochranu. Poprvé žalobkyně požádala o udělení mezinárodní ochrany dne 4. 7. 2022. Žalovaný řízení zastavil podle § 25 písm. i) zákona o azylu, neboť shledal žádost nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. b) téhož zákona. Státem příslušným k posouzení této žádosti byla Italská republika podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013. V tomto řízení žalobkyně uvedla následující skutečnosti. Její rodina je silně věřící muslimskou rodinou a podle tradic, pokud není vdaná, nemůže mít sex ani dítě. V Kazachstánu chtěla podstoupit potrat, ale bylo již pozdě. Po návratu žila v pronajatém bytě a chodila pouze na nákupy v šátku a slunečních brýlích, aby ji nikdo nepoznal. Jeden její bratr zjistil místo jejího bydliště, přišel před dům a na žalobkyni křičel a vyhrožoval jí. Sousedé žalobkyni schovali a zavolali policii. Po příjezdu žalobkyně hovořila s policistou, který jí řekl, že pokud by byla jeho sestrou, tak ji zastřelí a sám by šel do vězení. Dále vypověděla, že má své úspory, v Kazachstánu pracovala roky ve firmě, která se zabývá rozhlasem a televizí. Pracovala jako novinářka, byla učitelkou a měla dobrou práci. Byla však neustále pod kontrolou.

15. Mezinárodní ochranu lze poskytnout zejména ve formě azylu (§ 12 a násl. zákona o azylu) nebo doplňkové ochrany (§ 14a a násl. zákona o azylu). Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec:
- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
16. Ve shodě se žalovaným soud konstatuje, že žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, z nichž by bylo možné dovozovat, že v zemi původu vyvíjela politickou činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod.
17. Žalobkyně namítla především, že je v jejím případě dán důvodný závěr o tom, že jí hrozí pronásledování, a to z důvodu náboženství (právo šaría), národnosti (kazachstánská) a příslušnosti k určité sociální skupině (svobodná matka bez otce).
18. Udělení azylu vyžaduje prokázání, že existuje *přiměřená pravděpodobnost* budoucího pronásledování. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je „*přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (tzn. že test ‚přiměřené pravděpodobnosti‘ představuje nižší důkazní standard než v civilních věcech)* [tím méně to znamená, že v případě návratu do země původu musí být nastání nežádoucího důsledku prakticky jisté (tzn. že test ‚přiměřené pravděpodobnosti‘ představuje a fortiori i nižší důkazní standard než standard ‚nade vší pochybnost‘ v trestních věcech)], nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným“. Kdežto „*reálným nebezpečím*“ (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „*skutečné nebezpečí*“) je nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82).
19. Budoucí pronásledování žalobkyně je podle názoru soudu natolik hypotetické, že standard přiměřené pravděpodobnosti vyžadovaný judikaturou nemůže být v nyní posuzované věci naplněn. Ačkoli žalobkyně tvrdí, že jí hrozí pronásledování z důvodu její kazašské národnosti, z důvodů náboženských, resp. z příslušnosti k sociální skupině (svobodná bezdětná matka), její tvrzení nesvědčí o tom, že by měla mít skutečný odůvodněný strach z pronásledování, a to z jakýchkoli důvodů. Předně je třeba uvést, že žalobkyně se dosud nesetkala s žádnými problémy se státními orgány v zemi původu, s policií, soudy, armádou a výslovně uvedla, že mimo problémů s rodinou žádné problémy neměla. Bez ohledu na původ žalobce (mladšího syna žalobkyně) a bez ohledu na skutečnost, že nebyl narozen v rámci manželského svazku, získal bez překážky kazašské občanství. Status svobodné matky nemanželského dítěte pak žalobkyni nebyl na překážku ani v běžném občanském životě, neboť bez obtíží žila v pronajatém bytě a měla zaměstnání (např. jako novinářka či učitelka).

20. Ojedinělé jednání jejího bratra samo o sobě nemůže být takovým důvodem, pro který by bylo možné dovozovat, že žalobkyni hrozí v zemi původu pronásledování. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Přestože soud nemíní zlehčovat situaci žalobkyně, která se ocitla v nelehké pozici a v rozkolu se svou vlastní rodinou, nejedná se o důvod, který by bylo možné považovat za azylově relevantní a který by naplňoval svým významem podmínky pro udělení azylu jakožto výjimečného institutu pro ochranu žadatelů.
21. Jak přitom podotkl již žalovaný, šlo o jednání soukromé osoby (bratra žalobkyně). Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
22. Nezbytnou podmínkou pro to, aby za původce pronásledování mohla být považována soukromá osoba, je absence schopnosti či ochoty státních orgánů země původu zajistit odpovídajícím způsobem ochranu žadatele. Z judikatury Nejvyššího správního soudu zároveň vyplývá, že postižená osoba se musí nejprve obrátit s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008–57). V nyní projednávané věci tato podmínka splněna (prokázána) není. Samotné sdělení policisty v komunikaci s žalobkyní není způsobilé prokázat, že v zemi původu nejsou žalobkyni (a jejím prostřednictvím také žalobci) dostupné prostředky vnitřní ochrany a že by státní orgány odmítly žalobkyni určitou formu ochrany poskytnout. Je třeba podotknout, že sama žalobkyně se žádné ochrany ze strany kazašských státních orgánů nedomáhala. S žádným obstrukčním jednáním ze strany těchto orgánů se ani v běžném životě nesetkala. Úvahy o tom, že by jí ochrana měla být odepřena, jsou proto podle názoru soudu pouze hypotetické. Otázkou rovněž zůstává, proti jakému jednání by žalobkyni měla být ochrana poskytnuta. Sama žalobkyně poukázala na jediný incident se svým bratrem, který ovšem zůstal ve slovní rovině.
23. K tomu soud odkazuje na zprávy o zemi původu, které shromáždil žalovaný. Z těchto zpráv vyplývá, že žalobkyně má dostupné prostředky ochrany a že není důvodný závěr, že by jí ochrana měla být odepřena „pouze“ pro to, že je svobodnou matkou dítěte zčásti jiného než kazašského původu. Soud se v tomto závěru ztotožnil se žalovaným, a proto plně odkazuje na zjištění z jednotlivých zpráv o zemi původu k této otázce na straně 5 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Pokud jde o žalobce (mladšího syna žalobkyně), ani v jeho případě nelze učinit důvodný závěr, že by měl být vystaven pronásledování z důvodu jeho smíšeného a nemanželského původu. Žalovaný dle názoru soudu dostatečně zjistil skutkový stav a tuto otázku vypořádal, neboť obstaral adresné, adekvátní a dostatečně konkrétní zprávy o zemi původu. Podle článku z *Orda.kz* ze dne 3. 9. 2023 se Kazachstán nachází na druhém místě ve světě podle počtu rozvodů manželství, neboť statisticky na 1 000 manželství připadá 347 rozvodů. I přes problematické průvodní jevy rozvodů je pak tato skutečnost vnímána jako normální jev, zejména v podmínkách, kdy

jsou oba manželé ekonomicky aktivní a v zásadě na sobě navzájem nezávislí. Jedná se o důsledek moderních trendů spočívajících například v urbanizaci, narůstajícím individualismu a skutečnosti, že pro zabezpečení ve stáří již není nezbytné mít hodně dětí. Podle zprávy z *Rádio Azattyk* z 11. 7. 2023 žije v Kazachstánu podle údajů statistického úřadu více než 6,6 milionu dětí, stovky tisíc jich vyrůstá v rodinách bez otců, v zemi je 452 tisíc matek, které vychovávají děti bez manželů, a mnohé z nich se tak vědomě rozhodly. Narození dítěte mimo manželství nebylo dříve dlouhá léta vítáno ve společnosti s patriarchálními základy. Nyní jsou neúplné rodiny běžným jevem a v takových rodinách vyrůstá více než 700 tisíc dětí.

24. Žalobkyně (jako rozvedená žena vychovávající dítě narozené mimo manželství) proto nebude na svých právech v zemi původu dotčena, neboť se nejedná o nikterak výjimečnou situaci. Vzhledem k tomu, že žalobci pochází z města Šymkent, které je třetím největším městem v Kazachstánu, jejich postavení bude i z tohoto důvodu lepší, než pokud by žili v konzervativněji nastavené vesnické oblasti. Soud tedy uzavírá, že žalobci nesplňují podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu.
25. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
26. Za vážnou újmu se podle odst. 2 tohoto ustanovení považuje:
- a) trest smrti nebo poprava,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu nebo,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
27. Žalobcům předně nehrozí vážná újma v podobě uložení nebo vykonání trestu smrti. Nic takového žalobkyně netvrdila, přičemž podle Informace OAMP z 10. 3. 2023 se Kazachstán připojil v roce 2021 k zemím, které trest smrti zrušily. V zemi původu žalobců rovněž neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, v jehož důsledku by mohl být vážně ohrožen jejich život nebo lidská důstojnost.
28. Povinnost nevystavit žadatele o azyl mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu (čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb.) je dána, pokud hrozí „reálné nebezpečí“, že bude takovému zacházení vystaven. Doplňková ochrana je tedy postavena na principu *reálného nebezpečí* (vážné újmy). Test *reálného nebezpečí* je vůči stěžovateli přísnější než test přiměřené pravděpodobnosti, který je uplatňován při posouzení důvodů pronásledování podle § 12 zákona o azylu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82). Žalobcům v případě návratu do země původu nebude hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy. Tvrdění žalobkyně nenavádějí tomu, že by žalobci měli být vystaveni mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. Protože se soud k těmto tvrzením žalobkyně obsáhle vyjádřil při vypořádání

námítky pronásledování, nyní na tomto místě na své závěry pouze odkazuje a konstatuje, že výše posouzená tvrzení nesvědčí ani o tom, že by žalobkyni reálně hrozilo nebezpečí vzniku vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Nadále přitom platí, že i pokud by žalobcům vážná újma mohla po návratu do země původu hrozit, mají k dispozici dostatečné prostředky vnitřní ochrany, o jejichž využití se žalobkyně dosud ani nepokusila. Skutečnosti uvedené žalobkyní v průběhu správního řízení a nyní i v řízení před soudem proto nemohou vést ke vzniku důvodných obav ze vzniku vážné újmy v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání.

29. Podle § 14 zákona o azylu platí, že jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
30. Soud především podotýká, že soudní přezkum rozhodnutí správního orgánu v části o udělení či neudělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu je limitován. Z ustálené judikatury plyne, že na udělení této formy mezinárodní ochrany není právní nárok (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015–28, ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003–38, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003–48, či ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004–55). Žalovaný je nadán určitou volností (nikoli však libovůlí), zda žádosti o humanitární azyl vyhoví, či nikoli. Tato „volnost“ je dána povahou pojmu *případ hodný zvláštního zřetele*, který je neurčitým právním pojmem a poskytuje prostor pro správní uvážení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 60/2004–52).
31. Soudní přezkum napadeného rozhodnutí se tak omezuje na posouzení, zdali je rozhodnutí správního orgánu logické, nediskriminační či není v rozporu se zákazem libovůle (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004–55). Žalovaný se možností udělení této formy mezinárodní ochrany zabýval na str. 7 napadeného rozhodnutí. Z této části vyplývají konkrétní důvody, pro které se žalovaný rozhodl humanitární azyl neudělit. Poukázal především na to, že žalobkyně je dospělá, plně svéprávná osoba v produktivním věku, je zdravá a nemá žádné zvláštní zdravotní potřeby, zdravý je i její syn (žalobce). Žalobkyně je proto schopna zajistit prostředky na životní potřeby své a nezletilého syna prací. Takové hodnocení soud považuje za dostatečné, a to i s ohledem na skutečnost, že žalobkyně žádné důvody hodné zvláštního zřetele v průběhu správního řízení netvrdila. Odůvodnění je proto přezkoumatelné, logické a v souladu se zákazem libovůle.
32. Závěrem krajský soud podotýká, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005–46, není smyslem práva na azyl poskytnutí ochrany před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Takto úzké vymezení důvodů odráží význam mezinárodní ochrany jako institutu výjimečného. Situaci žalobců přitom za daných skutkových okolností nelze podřadit pod některý z takto vymezených důvodů pro udělení azylu či doplňkové ochrany, neboť nedosahuje dostatečné intenzity.

V. Závěr a náklady řízení

33. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námítky uplatněné žalobci jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední

povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.

34. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměli úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 31. května 2024

v. z. JUDr. Ivona Šubrtová v. r.

JUDr. Magdalena Ježková
samosoudkyně